

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

ONTWERP V2

LU1 EN LU2: PRAKTIES

MODEL 2008

PUNTE: 100

**TYD: LU1: Praktiese proses/voorbereiding by skool en/of tuis [50]
LU2: Praktiese produk onder beheerde omstandighede slegs by skool
gedoen.
18 uur [50]**

Hierdie vraestel bestaan uit 6 bladsye en 1 addendum.

**Hierdie praktiese eksamen bestaan uit EEN vraestel.
Die vraestel bestaan uit TWEE dele, naamlik die eksamenwerkboek/-bronboek.
(A3-grootte) (LU1) en die finale praktiese eksamenprodukt (LU2).**

LU1: DIE ONTWERPPROSES (WERKBOEK/BRONBOEK) (50 PUNTE)

LU2: ONTWERPPRODUK (50 PUNTE)

TOTAAL: 100 PUNTE

INSTRUKSIES AAN KANDIDATE

Die vraestel bestaan uit TWEE keuse-onderwerpe. Beantwoord slegs EEN van die twee onderwerpe.

1. OPDRAG/ONDERWERP: 'Herstel'

Die planeet waarop ons leef word stadig deur klimaatsveranderinge en die uitputting van die aarde se natuurlike hulpbronne vernietig. Hierdie stadige vernietiging van die omgewing het tot gevolg gehad dat ontwerpers baie meer bewus geraak het van die omgewing waarin ons leef. Ontwerpers moet nou ontwerpe skep wat omgewingsvriendelik asook suksesvol is.

Produseer 'n ontwerp wat 'n bewustheid van omgewingskwessies sal skep deur 'n unieke ontwerpopplossing te verskaf.

Produseer EEN ontwerp uit EEN van die volgende vier kategorieë:

- Kommunikasie-/Inligtingsontwerp
- Kunsvlytontwerp (basies tweedimensionele ontwerp)
- Kunsvlytontwerp (basies driedimensionele ontwerp)
- Omgewingsontwerp en Digitale Ontwerp

OF

2. OPDRAG/ONDERWERP: 'Gemeenskapsbewustheid – 'n werkskeppingsgeleentheid'

Gemeenskappe het hulle eie bestaanswyse. Mense in 'n gemeenskap werk saam, speel saam, aanbid saam. Hulle is onderling verbind. Indien individue mag gegee word, word die gemeenskap in die geheel versterk.

Jy, as 'n jong ontwerper, is deur die plaaslike gemeenskap versoek om 'n nuwe produk vir hulle werkskeppingsprogram te ontwikkel. Lede van hierdie gemeenskap sal dan opgelei word om die item te maak/vervaardig en sal dit aan kleinhandel-afsetpunte verskaf.

In plaas van 'n produk, kan jy ook eerder by hulle bemarkingsveldtog betrokke raak.

Kies EEN van die volgende kategorieë en skep 'n ontwerp:

- Kommunikasie-/Inligtingsontwerp
- Kunsvlytontwerp (basies tweedimensionele ontwerp)
- Kunsvlytontwerp (basies driedimensionele ontwerp)
- Omgewingsontwerp en Digitale Ontwerp

VEREISTES

DEEL 1

LEERUITKOMS 1 (LU1): PROSES

1. Alle proses-/voorbereidende werk vir jou ontwerp moet in 'n bronboek/werkboek, (A3-grootte) getoon word.
2. Dit sal die prosesse vanaf konseptualisasie tot realisering behels.
3. Deeglike ondersoek van probleme wat deur die ontwerpdrag opgelewer word, moet getoon word.
4. Die ontwerpproses moet in A3-formaat vasgelê word.
5. Die werkboek/bronboek moet in die vorm van 'n album aangebied word (dit is in boekvorm).
6. Dit moet maklik oopmaak en bladsye hê wat maklik kan omblaai.
7. Die werkboek/bronboek moet van ligte materiaal gemaak wees sodat dit maklik vervoer kan word.
8. Maak seker dat die werkboek professioneel aangebied word.

KRITERIA

Jy kan van die volgende kriteria gebruik maak:

- Uitdrukking van voorneme en beredenering
- Bewys van navorsing
- Bewys van eksperimentering
- Bewys van vrugbare idees (byvoorbeeld klein sketse)
- Bewys van ontwikkelingskonsepte
- Selfevaluering van die proses

Jy moet die volgende voltooi:

- Tonale tekening(e) wat verband hou met die finale konsep (1 x A3 OF 2 x A4)

LET WEL:

- Omdat LU1 dieselfde punttoekenning as LU2 (die finale produk) het, moet genoeg tyd daarvoor gegee word sodat die belangrikheid daarvan erken sal word.
- Die opvoeder kan by die voorafgaande voorbereidingsessie betrokke wees.
- Jy mag tuis werk.
- Vir verdere instruksies verwys na die *Leerprogramriglyne (LPR)*, Januarie 2007. **[50]**

DEEL 2**LEERUITKOMS 2 (LU2): PRODUK**

1. 'n Tweedimensionele ontwerp moet NIE groter as A2 in grootte wees NIE.
2. Die grootte van 'n driedimensionele ontwerp sal afhang van die funksie van die voorwerp wat gemaak word. Hou in gedagte dat die finale produk na 'n sentrale nasiensentrum vervoer sal moet word vir uitstallingsdoeleindes.

KRITERIA

Jy kan van die volgende kriteria gebruik maak:

- Kreatiwiteit en oorspronklikheid
- Tegniek en vakmanskap
- Bewys van betrokkenheid by ontwerp
- Bewys van ten minste 18 uur se werk
- Professionele aanbieding

LET WEL:

- Die opvoeder mag glad NIE die kandidaat op ENIGE wyse tydens die finale produksie van die ontwerp help nie.
- Alle werk moet onder toesig van die onderwyser by jou skool plaasvind.
- Enige vorm van direkte kopiëring/plagiaat sal streng geenaliseer word.
- Werk moet op 'n deurlopende basis tydens kontaktyd of tydens drie aaneenlopende dae van ses uur elk plaasvind. Jou keuse van eksamenopsie moet met jou skool onderhandel word. **[50]**

TOTAAL (LU1 EN LU2): 100

INSTRUKSIES AAN DIE OPVOEDER

PRAKTIESE EKSAMEN LU1 (50 PUNTE) EN LU2 (50 PUNTE)

1. Hierdie praktiese eksamen bestaan uit EEN vraestel.
Die vraestel bestaan uit TWEE dele: LU1 (die eksamenwerkboek/-bronboek) A3-grootte en LU2 (die finale praktiese eksamenprodukt).
2. Hierdie praktiese vraestel moet op die laaste Maandag van die 3de kwartaal aan die leerders gegee word.
3. Omdat LU1 dieselfde puntetoekenning as LU2 (die finale produk) het, moet genoeg tyd daaraan bestee word sodat die belangrikheid daarvan erken sal word.
4. Gevolglik kan leerders hulle LU1-voorbereiding tydens die vakansie doen. Die LU1-voorbereiding kan dan vroeg in die 4de kwartaal voortgaan. Die opvoeder kan by hierdie voorafgaande voorbereidingsessie betrokke wees. As gevolg van die voorbereidende aard van LU1, word leerders toegelaat om werk tuis te voltooi.
5. Al die LU1-werk moet voltooi en gereed wees voor die begin van die LU2-eksamen. Leerders kan die LU1-bronboek as 'n verwysingpunt in die LU2-eksamen gebruik. Beide LU1- en LU2-eksamenwerk moet onmiddellik na die LU2-eksamen voltooi is, aan die eksamenbeampte voorgelê word. Hierdie datum sal deur elke provinsie vasgestel word.
6. Die opvoeder mag op GEEN wyse die leerder tydens die finale produksie van die ontwerp help nie (LU2).
7. Enige vorm van direkte kopiëring/plagiaat sal streng geenaliseer word.
8. LU2 moet op 'n deurlopende basis tydens kontaktyd of tydens drie aaneenlopende dae van ses uur elk plaasvind. Jou keuse van eksamenopsie moet met jou skool onderhandel word.
9. LU2 moet by die leerder se eksamensentrum plaasvind, onder toesig van die skoolonderwyser. LU2-werk mag NIE tuis gedoen word NIE en mag NIE van die eksamenkamer weggeneem word NIE.
10. Elke provinsie sal die prosedure betrokke by die nasien van LU1 (bronboek A3) en LU2 (finale produk) bepaal. Skole sal deur die provinsies in kennis gestel word met betrekking tot datum, tyd en plek van die voorlegging van werk aan eksamensentrums.
11. Die eksamen-LU1 sal professioneel in 'n A3-werkboek/-bronboek in 'n album-vorm aangebied word.
12. LU1 en LU2 moet netjies en duidelik geëtiketteer word. Skrif moet duidelik en leesbaar wees.
13. Heg ADDENDUM A aan LU1- en LU2-werk.
14. **Moet NIE eksamen-LU1 en -LU2 met die PAT's 1, 3 en 5 (jaarwerk) verwar nie.**

PAT's 1, 3 EN 5

- Elke provinsie sal die proses betrokke by die moderering van die Eksamen-LU1 (proses/voorbereiding in die werkboek/bronboek) en Eksamen-LU2 (finale produk) en (PAT's 1, 3 en 5) bepaal. Skole sal deur die provinsies in kennis gestel word met betrekking tot datum, tyd en plek wanneer die moderering van PAT's 1, 3 en 5 (jaarwerk) en nasien/assessering van die finale eksamenwerk plaasvind.
- LU1 moet professioneel in 'n A3-grootte werkboek-/bronboek-formaat in album-vorm aangebied word.
- Kandidate wat nie PAT's 1, 3 en 5 voorlê nie, sal GEEN punte vir hierdie deel van die eksamen ontvang nie.
- 'n Voorbeeld van die samestelling van 'n werkboek/bronboek (A3):
 1. Inhoudsopgawe met leesbare bladsyverwysings.
 2. Al die LU1's (proses/voorbereiding) moet in die werkboek/bronboek (A3) in chronologiese volgorde saam met die onderskeie assesseringstate geplaas wees, byvoorbeeld assesseringstaat gevolg deur LU1 (proses/voorbereiding) van PAT 1; assesseringstaat gevolg deur LU1 (proses/voorbereiding) van PAT 3; assesseringstaat gevolg deur LU1 (proses/voorbereiding) van PAT 5.
- LET WEL: Die LU2's (finale produkte) van PAT's 1, 3 en 5 moet as deel van 'n uitstalling, saam met die onderskeie assesseringstate onder of langs aan elke PAT, vir moderering aangebied word.
- Besonderhede van hoe die werkboek/bronboek (A3) benader moet word, kan in die *Ontwerp-Leerprogramriglyne* (Januarie 2007) en die *Vakassesseringsriglyne* (Januarie 2007) (DoE-webtuiste) gevind word.
- Ontwerp-kategorieë is in die Januarie 2007-LPG herklassifiseer.

ADDENDUM A

Hierdie addendum moet uitgesny, gekopieer, voltooi, geteken en op die voorblad van die A3-eksamenwerkboek en die A3-jaarwerkboek/-bronboek (wat die PAT's se LU1 bevat) geplak word.

Dui met 'n kruisie (X) aan of hierdie die eksamen-werkboek OF die jaar-werkboek/-bronboek (PAT's) is.

JAAR-WERKBOEK/-BRONBOEK (PAT's se LU1)	
EKSAMEN-WERKBOEK	

2008 PRAKTIESE EKSAMEN

1.	Vaknaam	
2.	Vakkode	

VERKLARING

Hierdie werk is onder toesig van die ontwerp-opvoeder gedoen, sonder hulp van enigiemand anders.

Dit is om te sertifiseer dat al die werk voorgelê, die oorspronklike en eie werk van die kandidaat is.

Eksamennommer																				
Sentrumnummer																				
Distrik																				
Streek																				
	Handtekening										Datum									
Prinsipaal																				
Eksamenopsiener																				